

A SÖVÉNYEK ÉS A MAGÁNYOS FÁK SZEREPE EURÓPÁBAN

A kölcsönös megfeleltetés teljesítése

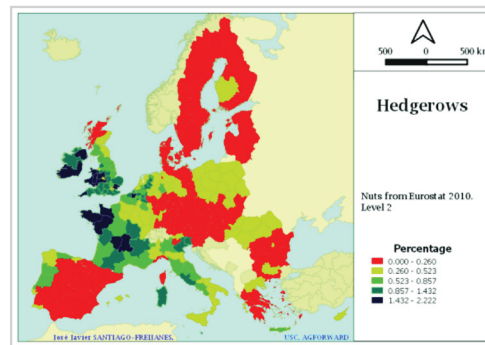
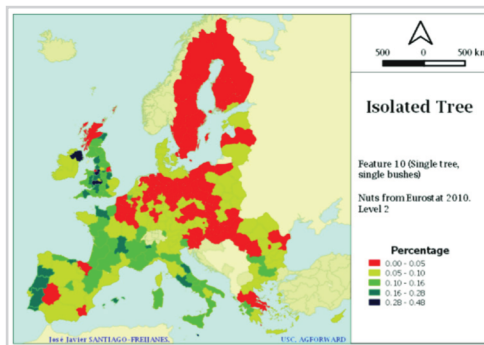

MIT ÉS MIÉRT

Szántóföldi agroerdészeti, mint földhasznosítási gyakorlat

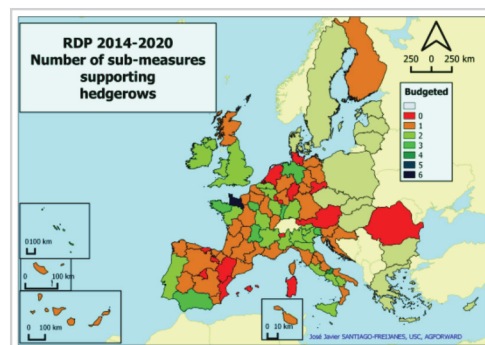
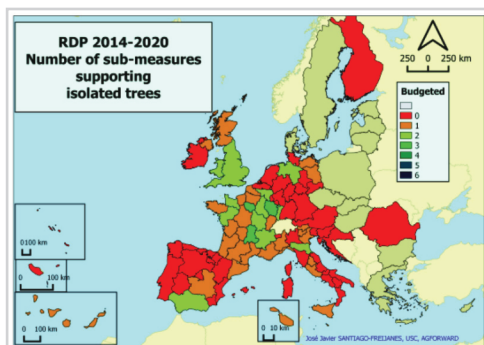
Az agroerdészeti egy fenntartható földhasználati rendszer, amelyet közvetlenül támogat a zöldítés és a KAP II. Pillére (8.2. Intézkedés). Közvetetten szerepel a KAP más részeiben is, mint pl. a kölcsönös megfeleltetés vagy a feltételeesség, amely a környezet megővését célozza. A kölcsönös megfeleltetés az I. pillérre vonatkozik, de a legtöbb környezetvédelmi kifizetésre is, amelyek a KAP 2007–2013 óta a vidékfejlesztési politika (II. Pillér) részét képezik. A KAP-támogatásban részesülő termelőknek meg kell felelniük (i) törvényben előírt gazdálkodási követelményeknek (SMR) és (ii) a föld jó mezőgazdasági és környezeti állapotának fenntartását célzó előírásoknak. A jelenlegi SMR-ek a környezettel, az éghajlatváltozással és a jó állapotú termőfölddel kapcsolatosak, utóbbi (1) a vízhez (SMR1: nitrát-érzékeny

területek), (2) a biológiai sokféleséghez (SMR2: vadon élő madarak és SMR3: élőhelyek), és (3) a közegészségüghöz, pl. az élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó jogszabályokhoz köthető. Ezeknek a környezetvédelmi céloknak a megvalósításában az agrárerdészeti segítséget nyújt; közvetett módon hozzájárul a GAEC-ek (jó mezőgazdasági és környezeti feltételek) megvalósulásához, például a vízzel kapcsolatos GAEC 1-hez (pufferzónák kialakítása vízfolyások mentén), a GAEC 3-hoz (talajvíz-szennyezés elleni védelem), a talajtakaróra vonatkozó GAEC 5-höz (erózió megelőzése), GAEC 6-hoz (talaj szervesanyag-tartalmának megőrzése), és a GAEC 7-hez (táj és tájképi elemek - pl. sövények, fasorok, facsoportok vagy magányos fák megőrzése).

A magányos fák és a sövények elterjedése Európában.

Mosquera-Losada MR
Santiago-Freijanes JJ

A magányos fákat és a sövényeket alkotó fákat támogató alintézkedések száma

Mosquera-Losada MR
Santiago-Freijanes JJ

HOGYAN KEZELJÜK A KIHÍVÁST

Tájképi elemek

A tájképi elemek, nevezetesen a magányos fák és sövények fenntartásának elterjedésük (1. ábra) és hasznosságuk, vagyis az általuk nyújtott ökoszisztéma szolgáltatások megfelelő ismeretén kell alapulnia. A magányos fák elsősorban Franciaországban, Portugáliában, Olaszország egy részében, Spanyolországban és az Egyesült Királyságban kapnak nagyobb szerepet, ahol gyakrabban jelennek meg a fák a földterületeken. A legtöbb sövény Franciaországban és az Egyesült Királyságban, valamint Portugáliában és Olaszországban található, ahol ez a

tájképi elem jobban képviselteti magát, mint Európa többi országában. Sem a magányos fák, sem a sövények nem teszik ki a terület 0,5%, illetve 2,5%-át. Azok az országok, amelyekben a tájképi elemeknek ez a két típusa jelen van, jobban ki vannak téve a szél erős negatív hatásainak, például az Egyesült Királyság szigetei és Dél-Franciaország. A tájképi elemeket a kölcsönös megfeleltetés kötelezővé teszi, de a kialakításukat és fenntartásukat a KAP II. Pillérének különféle intézkedései támogatják.

Ezt a projektet az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja finanszírozta a 727872 számú támogatási megállapodás alapján

Kulcsszavak: tájkép, KAP, feltérképezés, adaptáció, mérséklés

eurafagroforestry.eu/afinet

LÉNYEGI MONDANIVALÓ

- A tájképi elemek megőrzése és számuk növelése a szántóföldön az ökoszisztéma-szolgáltatások javítását szolgálja.
- A tájképi elemek elszámolhatósága elengedhetetlen ahhoz, hogy a mezőgazdálkodók finanszírozásán keresztül támogassuk az ökoszisztéma-szolgáltatások fejlesztését, amely a következő, 2021–2027 közötti KAP keretében hangsúlyos lesz.
- Fontos az agrárerdészet besorolása a tájképi elemek közé, hogy ezáltal is tudatosítsuk a szükséges átmenetet a hagyományos és a fenntarthatóbb földhasználati rendszerek között.

A magányos fák és a sövények javítják a biodiverzitással, a produktivitással és a vízminőséggel összefüggő ökoszisztéma-szolgáltatásokat

Linforth, P, Krämer, M

Ez a szórólap az AFINET projekt részeként jött létre. Míg szerző a rendelkezésre álló legjobb információkat dolgozta fel, sem a szerző, sem az EU semmilyen esetben nem vállal felelősséget a jelentéssel összefüggésben közvetlenül vagy közvetve keletkezett veszteségért, kárért vagy sérülésért.

ELŐNYÖK ÉS HÁTRÁNYOK

A tájképi elemek népszerűsítése

A földterületek határán lévő sövények vagy a magányos fák jelenléte hozzájárul a biodiverzitás és a termelés fokozásához (a szárító szélhatások csökkentésével), de javítja a vízminőséget is. Az Európai Unió tisztában van ezekkel az európai tájképi elemekkel, ám nem azonosítják agroerdészeti elemként, annak ellenére, hogy ezekben az esetekben is fás élő növények jelennek meg szántóföldön vagy gyepon. Amint arra az Európai Számvevőszék rámutatott, a tájképi elemek védelme nem volt sikeres, mivel a tagállamoknak nehéz volt ellenőrizni a kiterjedésüket. Az elmúlt évtizedekben nagy mennyiségű fát és sövényt pusztítottak el amiatt, hogy a mezőgazdasági termelőknek deklarálniuk kell a földterület tájképi elemeit, mivel ezek a területek nem feltétlenül esnek a közvetlen kifizetések körébe.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

European Court of Auditors (2009). European Court of Auditors Special report 8/2008: "Is Cross compliance an effective policy?" <https://bit.ly/33teZZ9>

Mosquera-Losada MR, Santiago Freijanes JJ, Pisanelli A, Rois M, Smith J, den Herder M, Moreno G, Malignier N, Mirazo JR, Lamersdorf N, Ferreiro Domínguez N, Balaguer F, Pantera A, Rigueiro-Rodríguez A, Gonzalez-Hernández P, Fernández-Lorenzo JL, Romero-Franco R, Chalmin A, Garcia de Jalon S, Garnett K, Graves A, Burgess PJ (2016c) Extent and success of current policy measures to promote agroforestry across Europe. Deliverable 8.23 for EU FP7 Research Project: AGFORWARD 613520. (8 December 2016). 95 pp. <https://bit.ly/33pWoNL>

Santiago-Freijanes JJ, Rigueiro-Rodríguez A, Aldrey JA, Moreno G, den Herder M, Burgess, Mosquera-Losada MR 2018. Understanding Agroforestry practices in Europe through landscape features policy promotion. Agroforestry Systems, pp.1–11. <https://bit.ly/2McndQg>

ROSA MOSQUERA MR, RIGUEIRO-RODRÍGUEZ A, SILVA-LOSADA P, ROMERO-FRANCO R, FERREIRO-DOMÍNGUEZ N, GONZÁLEZ-HERNÁNDEZ MP, RODRIGUEZ-RIGUEIRO FJ, ARIAS-MARTÍNEZ D, FERNÁNDEZ-LORENZO JL, SANTIAGO-FREIJANES FJ Escuela Politécnica Superior. Campus de Lugo. 27002 mrosa.mosquera.losada@usc.es
Content editor: María Rosa Mosquera-Losada (USC)
2018. OKTÓBER